

knyttet til Værksted eller Bedrift. Ja, der er jo ganske vist Skrædderfaget, men der er det den forfærdeligste Elendighed, det er gaaet ind som Led i det berygtede Udsvedningssystem. Men ellers er Hjem, Værksted og Arbejde skilt ad. Hjemmet er et Par Stuer eller for en meget stor Del af Københavnerne kun een Stue. Der kunne Børnene ikke opdrages paa den Maade, som var Grundtvigs Ideal. Jeg omtalte, at der maatte Skolen komme til at erstatte, hvad dette gamle Hjem var. Men ogsaa paa Landet forsvinder jo mere og mere dette, at den enkelte Bondegaard er et Stykke i sig selv afsluttet Samfund, hvor Børnene vokse ind i hele Samfundet i deres Opvækst. Ogsaa der forsvinder Vævning, Spinding osv.; det er nu Tekstiltfabrikkerne, som ogsaa lave det Tøj, Landboerne bruge. Det er ikke saa længe siden, at denne Udvikling er foregaaet; endnu for 30—40 Aar siden lavede Bønderkonerne selv Tøj. Men ogsaa med Hensyn til Mejerierne er det gaaet paa samme Maade; der er Ostelavning o. s. v. skilt ud fra den enkelte Gaard, disse Virksomheder samles nu i en moderne Fabrik. Jo stærkere denne Udvikling gaar for sig — og den gaar som sagt ogsaa for sig ude paa Landet — desto mere nødvendigt bliver det at samle saadanne Arbejder i Skolen, hvor det kan ledes pædagogisk; des mere nødvendigt bliver det at alt saadant Arbejde, Havebrug, Landbrug og al den Slags Oplæring i legemligt Arbejde bliver knyttet til Skolen. Det er kun et ganske lille Skridt, det er kun et Fingerpeg, der her er Tale om; mere kan det ikke være inden for dette Lovforslags Rammer. Men Udvalget som Helhed deler disse Tanker, det fremgaar af Betænkningen, og et meget stor Mindretal af Udvalget mener, at man allerede nu bør paa- byde Sløjd eller andet legemligt Arbejde som nødvendigt Fag. De økonomiske Betæneligheder tror jeg altsaa ikke have noget som helst at sige.

En anden Betænelighed kunde have mere Vægt, nemlig den, at der saa ikke blev Tid til de andre Fag. Men saa vilde jeg foretrække, at man indskrænkede Undervisningen i enkelte andre Fag en lille Smule. Den legemlige Opdragelse er nok saa vigtig. Efter de andre Ændringsforslag, som det Mindretal, hvortil jeg hører, stiller, idet vi nemlig udelade Latin af Mellemskolen, udelade Latin af den nysproglige Linie, og endvidere udelade Faget Religion, bliver der i øvrigt Tid, thi derved skaffe vi netop Plads for en stær-

kere legemlig Opdragelse. — Ja, hermed er jeg kommen ind paa disse to Ændringsforslag, som stilles af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og mig sammen med enkelte andre Medlemmer af Udvalget, nemlig for det første Ændringsforslag Nr. 9 om at tredje Stykke af § 5 udgaar, det vil sige, at Latin udgaar af Mellemskolen. Jeg ved jo godt, at hele Udvalget, ogsaa den højtærede Ordfører i og for sig gerne vilde stemme sammen med os i dette Stykke, men man mener, at det har Vanskeligheder og muligvis vil berede Lovforslaget Hindringer. Jeg mener dog alligevel, at man der ganske rolig kan se, hvad Landstinget mener om den Ting. Jeg tror ikke, at man paa Forhaand behøver at slaa af der; Latinen hører under ingen Omstændigheder — hvad man end mener om dens Stilling i Ungdomsskolen — hjemme i Mellemskolen. — Vi stille endvidere under Nr. 13 — der ere vi 4 Medlemmer af Udvalget — Forslag om, at Latin og alle de følgende Ord indtil Græsk ændres til „Latin og Græsk“. Det betyder, som ærede Medlemmer ville se, at baade Latin og Græsk udelades af den nysproglige Linie og kun læres der, hvor de høre hjemme: paa den klassiske Linie. Endelig stiller det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og Københavns Amts 3die Valgkreds (Oscar Hansen) og jeg Ændringsforslag gaaende ud paa, at Faget Religion skal udgaa af Ungdomsskolen. De ville lægge Mærke til, at det ikke er Mellemskolen, men Ungdomsskolen, der er Tale om. Det forekommer os, at dette Fag paa ingen Maade hører hjemme der, og det hørte heller ikke hjemme under den Latinskolelov, vi havde gennem Halvfjerdserne, det var vist først en Gang i Firserne, at det blev indført ved kongelig Resolution. Det var den Gang, Højre begyndte paa at bekæmpe Befolkningen, da havde de Brug for saa meget Religion som mulig, for saa megen Tilslutning fra Gejstlighedens Side fra Provster og Biskopper som muligt . . . (Ottosen: Det var i 1877!) . . . Nu vel, det var altsaa ved første Provisorium. Det gaar jo saadan, at naar Fanden bliver gammel, gaar han i Kloster! Naar et Parti skal til at bekæmpe Befolkningen, holder det altid meget af at have Religionen paa sin Side, og saa forcerer man Religionen frem alle Steder, ogsaa de Steder, hvor den ikke hører hjemme. Mig forekommer det, at netop fra et religiøst Standpunkt er Reli-